Lietas arhīva Nr. C-0952-19/20
ECLI:LV:DAUT:2019:0503.C12095219.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Preiļos, 2019.gada 3. maijā

Daugavpils tiesa
šādā sastāvā tiesnese R.Krēsliņa,
ar tiesas sēžu sekretāri V. Ivanovu,
piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,
2019.gada 3. maijā atklātā tiesas sēdē videokonferences režīmā Preiļos, Talsu ielā 2, izskatot civillietu biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasībā pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 14. janvārī Daugavpils tiesā saņemts prasītāja biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasības pieteikums pret /pers. C/ par zaudējumu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka /datums/Lielbritānijā notika ceļu satiksmes negadījums, kā rezultātā notika sadursme starp atbildētājam piederošo transportlīdzekli BMW 320, Latvijas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kuru vadīja /pers. D/ un transportlīdzekli PEUGEOT 308, Lielbritānijas reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/.

Ceļu satiksmes negadījuma (CSNg) rezultātā tika bojāts transportlīdzeklis PEUGEOT 308, Lielbritānijas reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kā arī nodarīts kaitējums personas veselībai.

Ceļu satiksmes negadījuma brīdī nebija veikta zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa BMW 320, Latvijas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk - OCTA likums) 41.panta otrās daļas l. punktu prasītāja ir tiesīga celt regresa prasību pret CSNg zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku.

Saskaņā ar OCTA likuma 51.panta otro daļu no OCTA Garantijas fonda līdzekļiem izmaksā zaudējumu atlīdzību starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos.

Gadījumā, kad ārvalstīs nodarīti zaudējumi ar Latvijas Republikā reģistrētu neapdrošinātu transportlīdzekli, apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta saskaņā ar Zaļās kartes sistēmas Biroju padomes (turpmāk ZK Biroju padome) Ģenerālajā asamblejā 2002.gada 30.maijā pieņemtajiem Iekšējās kārtības noteikumiem, kas grozīti ar 2008.gada 29.maija lēmumu un bija spēkā ceļu satiksmes negadījuma brīdī.

Latvija 2003.gada 1.novembrī, parakstot daudzpusējā nolīguma starp Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstu un citu asociēto valstu nacionālajiem apdrošināšanas birojiem Pielikumu Nr.l, pievienojās 2003.gada 28.jūlijā Eiropas Kopienu Komisijas pieņemtajam Eiropas Savienības dalībvalstīm adresētam lēmumam Nr.2003/564/EC un tam pievienotajam daudzpusējam nolīgumam. Saskaņā ar Zaļās kartes Biroju padomes paziņojumu daudzpusējā nolīguma 1.Pielikums Latvijai kļuva saistošs no 2004.gada 30.aprīļa. Prasītāja ir nolīgumu parakstījušās valsts pārvaldes iestādes -Latvijas Republikas Satiksmes biroja tiesību un saistību pārņēmēja saskaņā ar OCTA likuma Pārejas noteikumu 10.punktu.

Saskaņā ar Iekšējo kārtības noteikumu (turpmāk tekstā arī - IKN) 3.4.punktu, birojs visas apdrošināšanas atlīdzības izmaksas risina autonomi, ievērojot tos tiesību aktus, kas piemērojami valstī, kurā nelaimes gadījums noticis (šajā gadījuma Lielbritānijas tiesību aktus). Birojam, kurš administrē lietu (šajā gadījumā Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs), ir ekskluzīvas tiesības visos jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās valsts nacionālo tiesību aktu skaidrojumu.

IKN 5.1.punkts paredz, ka pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas un papildus zaudējumu, kas radušies saistībā ar prasības administrēšanu (piem., juridiskie pakalpojumi, transportēšana u.c.), atlīdzināšanas viena gada laikā no dienas, kad izdarīts pēdējais maksājums par labu cietušajam, tam, kurš administrē lietu (Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs) pa faksu vai e-pastā jānosūta prasība atlīdzināt minētos zaudējumus un atlīdzību par prasības kārtošanu biroja dalībniekam (apdrošinātājam) vai attiecīgajam birojam (šajā gadījumā prasītājai, jo transportlīdzeklis nav bijis apdrošināts). Ar Zaļās kartes Biroju Padomes Ģenerālās asamblejas 2003,gada lēmumu Nr.2 noteikts, ka atlīdzība par prasības kārtošanu tiek aprēķināta 15% apmērā no zaudējumu summas, bet ne mazāk kā 200 EUR apmērā.

Saskaņā ar IKN 5.2. punktu Latvijas transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam jāapmaksā prasības 2 mēnešu laikā, skaitot no pieprasījuma dienas, pamatojoties uz ārvalsts biroja pieprasījumu, neskatoties uz to, ir vai nav saņemti dokumenti, kas apliecina zaudējumu apmēru un izmaksu cietušajam.

Prasītāja 2017.gada 20. septembrī saņēma atbilstoši IKN 5.punktam Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja iesniegto pieteikumu atlīdzināt /datums/notikušajā ceļu satiksmes negadījumā radītos zaudējumus un administrēšanas izdevumus, kopā EUR 13 883,71.

Atbilstoši minētajam pieteikumam prasītāja 2017.gada 16. oktobrī pieņēma lēmumu Nr.0767/W-22/2015-GB atlīdzināt EUR 13883,71 un veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 2017.gada 17. oktobrī (maksājuma uzdevums Nr.9).

Norāda, ka atbildētājam saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko tas ar savu darbību nodarījis.

Prasītājs uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi 24.10.2017. nosūtīja pretenzijas pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu Nr. PT-15711 un 12.12.2017. atkārtotu pretenzijas pieteikumu Nr. AP-16050. Pēc šo pretenziju nosūtīšanas atbildētājs nav sazinājies ar prasītāju vai jebkādā citā veidā izrādījis interesi segt zaudējumus labprātīgi, vai cēlis iebildumus uz prasītāja celto regresa prasību, līdz ar to prasītājs pieņēma lēmumu par prasības celšanu tiesā zaudējumu piedziņai no atbildētāja.

Papildus prasītājam radās zaudējumi 65,34 EUR saistībā ar SIA "Skrivanek Baltic" pakalpojumiem - prasības pieteikumam pievienoto dokumentu tulkojumu un to apliecinājumu.

Pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (OCTA) likuma 41.panta otrās dalās 1.punktu, 42.pantu, 44.panta otrās daļas 2.punktu, 51.panta otro daļu un trešās daļas 1.punktu, un Civillikuma 1779.pantu, prasītājs lūdz tiesu:

-piedzīt no atbildētāja zaudējumus 13 883,71 EUR,

- piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanās izdevumus, tai skaitā, valsts nodevu 736,63 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumu 3,20 EUR un izdevumus par dokumentu tulkojumu 65,34 EUR;

- noteikti prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Parādsaistību summu ieskaitīt biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" norēķinu kontā LV65HABA0551022538931, AS "Swedbank".

Atbildētājs/pers. C/ 2019. gada 27. februārī tiesai iesniedzis paskaidrojumu, norāda, ka nepiekrīt tiesas lēmumam, sakarā ar to, ka nebija informēts, transportlīdzeklis bija pārdots /pers. N/, kurš ar šo transportlīdzekli ir izraisījis CSNg. /datums/notika tiesas sēde Anglijā, kurā /pers. N/ un /pers. D/ piespriests cietumsods četri mēneši un naudas sods katram un piespriesto sodu ir jau izcietuši. /pers. N/ ir vērsies biedrības "Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojā" ar lūgumu sadalīt soda summu vairākās daļās, izskaidrojot, ka CSNg ir izraisījis viņš, nevis /pers. C/. /pers. N/ ir veicis maksājumus 300 EUR.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve /pers. A/ prasību uzturēja pilnībā uz prasībā norādītajiem apstākļiem un pamata.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies prasītājas pārstāvja sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi pierādījumus, secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma sekojošu apsvērumu dēļ.

No lietā esošajiem materiāliem redzams, ka prasītāja atbilstoši 2017.gada 20. septembrī saņemtajam Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja pieteikumam atlīdzināt /datums/notikušajā ceļu satiksmes negadījumā radītos zaudējumus un administrēšanas izdevumus, kopā EUR 13 883,71, prasītāja 2017.gada 16. oktobrī pieņēma lēmumu Nr.0767/W-22/2015-GB atlīdzināt EUR 13883,71 un veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 2017.gada 17. oktobrī (maksājuma uzdevums Nr.9) (lietas lapa 10, 17.-20.).

Tiesa konstatē, ka /datums/Lielbritānijā notika ceļu satiksmes negadījums, kā rezultātā notika sadursme starp atbildētājam piederošo transportlīdzekli BMW 320, Latvijas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kuru vadīja /pers. D/ un transportlīdzekli PEUGEOT 308, Lielbritānijas reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/

Ceļu satiksmes negadījuma (CSNg) rezultātā tika bojāts transportlīdzeklis PEUGEOT 308, Lielbritānijas reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, kā arī nodarīts kaitējums personas veselībai.

Ceļu satiksmes negadījuma brīdī nebija veikta zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa BMW 320, Latvijas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk - OCTA likums) 41.panta otrās daļas l. punktu prasītāja ir tiesīga celt regresa prasību pret CSNg zaudējumus nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai transporta līzinga gadījumā- līzinga ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

No biedrības "Latvijas transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs " datu apstrādes sistēmas izdrukas redzams, ka transportlīdzeklim BMW 320, ar Latvijas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ apdrošināšanas līgumu SXD011191 atbildētājs /pers. C/ noslēdza 10.09.2013 un tas derīgs līdz 10.12.2013. Neviens cits līgums netika noslēgts, līdz ar to secināms, ka uz CSNg brīdi transportlīdzeklim nebija spēkā esoša OSTA līguma (lietas lapa 14.).

Lietā nav gūti pierādījumu atbildētāja rakstveida paskaidrojumā norādītajam, ka viņš transportlīdzekli ir pārdevis /pers. N/, kurš ar šo transportlīdzekli ir izraisījis CSNg.

Tādējādi ir pierādīts, ka 2013.gada 15. februārī Lielbritānijā notika ceļu satiksmes negadījums, kurā atbildētājs /pers. C/, kā CSNg zaudējumus nodarījušās automašīnas BMW 320, ar Latvijas valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ līzinga ņēmējs, nebija apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 42.pants nosaka, ka zaudējuma atlīdzināšana ārvalstniekiem, kā arī ārvalstu juridiskajām personām nodarīto zaudējumu atlīdzina Latvijas Republikas likumos un starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātas apdrošināšanas likuma 51.panta pirmās daļas 1.punktu, apdrošinātāji izveido un transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs administrē Garantijas fondu. Garantijas fonda mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis.

Gadījumā, kad ārvalstī nodarīti zaudējumi ar Latvijas Republikā reģistrētu neapdrošinātu transportlīdzekli, apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta saskaņā ar Zaļās kartes sistēmas Biroju padomes Ģenerālajā asamblejā 2002.gada 30.maijā pieņemtajiem Iekšējās kārtības noteikumiem.

Ar lietā esošo 2017.gada 16. oktobra lēmumu par izmaksām Nr.0767/W-22/2015-GB, lietā esošo maksājuma uzdevumu Nr.9, ir pierādīts, ka prasītājs Biedrība "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" ir izmaksājis Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam ceļu satiksmes negadījumā rezultātā radušos zaudējumus 13 883,71 EUR (lietas lapa 11.).

Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Izvērtējot minēto, tiesa secina, ka prasība par zaudējumu piedziņu ir pierādīta ar tai pievienotajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā, pamatota ar prasības pieteikumā norādītajām Civillikuma un speciālā likuma normām.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumā lietā SKC-0093/2015 -Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.pants, kurā noteikts to subjektu loks, pret kuru apdrošinātājs vai Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgi celt regresa prasību, neparedz ierobežojumus attiecībā uz regresa prasības tiesības īstenošanu tikai trešajām personām izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summas apmērā. Pildot ar likumu noteikto pienākumu nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību (Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 44.panta pirmā daļa), Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs Garantijas fonda līdzekļus izlieto ne tikai apdrošināšanas atlīdzības izmaksai, bet arī ar to saistītu pasākumu finansēšanai. Šie izdevumi tāpat kā trešajai personai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība rada prasītājai mantiski novērtējamu pametumu jeb zaudējumus (skat.: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.jūnija spriedums lietā SKC-0093/2015).

Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam to, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Tiesā lietas izskatīšanas dienā nav iesniegti pierādījumi, kas liecinātu par zaudējumu samaksu, vai liktu apšaubīt prasības pamatotību un likumību.

Bez tam, kā redzams no lietas materiāliem, atbildētājam 2017.gada 24. oktobrī un 2017.gada 12. decembrī tika nosūtītas pretenzijas par zaudējumu atlīdzināšanu, atbildētājs nav apstrīdējis minētās pretenzijas (lietas lapa 8., 9.), kā arī nav sniedzis iebildumu par celto prasību, līdz ar to tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus likumā noteiktā kārtībā otra puse nav apstrīdējusi.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami zaudējumi, kas prasītājam radušies no Garantijas fonda izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību regresa kārtībā un izdevumi, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu pavisam kopā 13 883,71 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētāja prasītājas labā piedzenama nomaksātā valsts nodeva 736,63 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi ar tiesas pavēstu un citu tiesas

dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 13.panta pirmajai un otrajai daļai tiesvedība notiek valsts valodā un dokumentus svešvalodās lietas dalībnieki iesniedz, pievienojot noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu valsts valodā.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja izdevumus par dokumentu tulkojumu 65,34 EUR. Lietas materiāliem pievienots SIA "Skrivanek Baltic" rēķins Nr.LV18/403730 un maksājuma uzdevums Nr.1 (lietas lapa 12., 13).) par minētā rēķina apmaksu, līdz ar to tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 65,34 EUR un 3,20 EUR, kopā 68,54 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājam ir nosakāmas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto par to, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei. Minētais termiņš skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 187. -196., 204.[1] pantu, tiesa,

nosprieda:

biedrības ,,Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu biedrībai ,,Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģ.Nr.40008084453, pamatparādu 13 883,71 EUR (trīspadsmit tūkstoši astoņi simti astoņdesmit trīs *euro* 71 cents), valsts nodevu 736,63 EUR (septiņi simti trīsdesmit seši *euro* 63 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 68,54 EUR (sešdesmit astoņi *euro* 54 centi), pavisam kopā piedzenot 14 688,88 EUR (četrpadsmit tūkstoši seši simti astoņdesmit astoņi *euro* 88 centi), samaksu veicot biedrībai "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģ.Nr.40008084453 AS "Swedbank" kontā: Nr.LV65HABA0551022538931.

Atzīt biedrībai ,,Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģ.Nr.40008084453 tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet neatmaksātās pamatparāda 13 883,71 EUR (trīspadsmit tūkstoši astoņi simti astoņdesmit trīs *euro* 71 cents) summas.

Noteikt /pers.C/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas un pieejamības dienas tiesas kancelejā– 2019. gada 3. maija.

Daugavpils tiesas tiesnese R. Krēsliņa